

Redacția

Str. Prundului 39-41

Administrația

Str. Prundului Nr. 4.

GLASUL ARDEALULUI

Abonamentul
până la sfârșitul anului
10 coroane.

Exemplarul 20 fileri.

Apare zilnic sub conducerea unui comitet de redacție.

Organul Sfatului național român din Țara Bârsel

„Acum ori nici odată!”

Braşov 13 Nov.

Ziarul oficios al *Consiliului național central Român* din Arad în articolul său de fond „Două acți istorice” face un comentariu, pe care considerăm-l ca rupt din inima fiecărui Român, îl reproducem în Introducție:

Adresele guvernului Statelor Unite Americane către guvernul Regatului Român sunt o nouă etapă pe calea realizării aspirațiilor de veacuri ale națiunii române. Civilizațiunea umană în mersul ei spre desăvârșire a copt principii liberiei dispozițiune a tuturor neamurilor asupra sorții lor proprii. Nici un neam din lumea deaci încolo nu are dreptul de a stăpâni asupra altui neam și în teritoriile supuse razelor culturii moderne oricare națiune a primit prefirescul drept a se uni în chip desăvârșit, spre a-și îndeplini misiunea sa civilizatorică în societatea celorlalte neamuri. Noul Messias al libertății omenești nu trimite cuvântul său alinător și la auzul acestor cuvânt inițiile noastre tresaltă de bucurie necunoscută până aci. Dela Nistru pân la Tisa plângerea de veacuri a unui neam oprit și nelimpdreptății de copilele „barbarei” timp aproape două mii de ani, s'a prefăcut azi psalm izbândeii răsunător la ceruri.

Aduarea națională constituantă a Românilor din Ungaria și Transilvania va avea dreptul definitiv a hotărî soarta neamului nostru din această monarhie. Noi însă avem îndreptățirea a crede că suntem înafara, prin care respiră sufletul acestui neam și irezistibil instinctul nostru nu iudeamnă să strigăm în lumea largă, *că neamul românesc de pretutindeni vrea unirea sa desăvârșită într'un singur stat național român, unitar și independent*. Dela venirea legiunilor vițeale ale marelui Traian și până astăzi neamul acesta s'a simțit și s'a ținut totdeauna unul și același și demembrarea lui în diferite state prin volnicia forței barbare a fost neîntrerupt atentat împotriva dreptului firesc, împediment criminal al civilizațiunii umane.

A sosit ceasul mântuirii și cu gândul lipsit de dorința aspirării oricărui alt neam din lume națiunea română cu sufletul îmbrăcat în haina iubirii creștinești a deaproapelui așteaptă ora fericii îmbrățișări a tuturor fraților înstrăinați până aci prin lâcomia hrăpăreților dușmani.

Ridcați capetele voastre, frați Români spre ceruri și cu credința moștenită dela străbunii aprindeți în sufletele voastre făclia curată a iubirii de neam, căci iată a sosit ocazul fatal, când ni se cere — poate ultima sfortare a bărbăteștii hotărâri. Orice jertfă am aduce acum, ea dispore în fața măreștii momentului, și cicutremurând adăncurile Vă zicem:

Acum ori nici odată!

Cronica internă.

Tratatelo de armistițiu cu generalul d'Esperay.

Din convorbirea delegației ungare cu generalul d'Esperay aflăm tot mai multe amănunte și deoecore aceste a însemnătate istorică, ne vedem ludeamnă să revenim și să completăm cele publicate.

Ajunând Károlyi în cetate' memo- randului la pasajul, că ei sunt executorii *voinei populare ungar*, d'Esperay întreprinde zicând: „D-voastră *representanți ai mii populii maghiare, nu și celelalte popoare ale Ungariei*”.

Maghiarii au mers împreună cu Germanii, împreună își vor ispăși și plăți păcatele. În vremurile critice de azi numai celele Károlyi poate vindeca unele grave ale națiunii maghiare. Maghiarii să se grupeze nsa dără în jurul lui Károlyi, fiecare maghiar să-l sprijinească, pentru că el e singurul, care poate îmbunătăși situația.

Generalul scrie, că Ungaria este împursurată din toate părțile de dușmani. Poate da nima: un semn, la care Cehii, Slovenii, Românii și Jago-s'acii pot sfărâma pe Maghiari.

După acești duși reci lelatinde hărtia litografată, care cuprindea condițiile de armistițiu, dintre care cele mai însemnate sunt:

Demobilizarea completă. Pentru păstrarea ordinii permite susținerii celor 6 divizii de infanterie și 2 cavalerie.

Armatele Antantei ocupă toate punctele strategice ale Ungariei. Să-l fie asigurată libera trecere și folosirea mijloacelor de comunicație.

Dreptul de recivitate. Boralele recivitate trebuie plătite cu prețurile maxmale existente.

Antanta asigură că nu se va amesteca în afaceri interne de administrație, în cazul că însă ar izbucni netalelegeri, revolte, trupele au dreptul să pună mâna și pe administrație în aceste locuri.

Delegații ungari a căutat să pună în plină cu toată țaria cuvântul al acestor condiție, argumentând că în cazul acesta,

Cehii, Românii, Jago-slavii nu tot atâtea motive de răsculare, ca aceste locuri, s'ajungă sub administrație franceză.

După multă discuție d'Esperay se învoește la ștegererea acestor condiții. Cu toate aceste Károlyi, care nici decum nu se poate împacă cu gândul că Ungaria va putea fi îmbrăcătă, are îndrăzneala să insiste să se depezeze condițiile din Versailles că numai în cazul acela va subscrie condițiile de armistițiu dacă-l se va asigura integritatea țării până la tratativele de pace și nu va fi atacați nici din partea Germanilor, nici a Românilor, nici a Cehilor și nici a Jago-slavilor.

Răspunsul convenit a și sosit, lăudându-le pofta contraților noștri să vină cu astfel de condiții.

Reintorcându-se delegații ungar, după primirea răspunsului din Versailles Ioan Hoek convoacă consiliul național maghiar. După ce Károlyi în termeni dureroși a desvâltă situația politică a națiunii maghiare, se ridică Kókai și adănc îndurereț spune următoarele: Noi suntem chemați a li chida o situație creată de păcătoase sisteme politice. Fiecare inimă maghiară oftează de durere ascultând cuvintele principălistului. Intorcându-se către Károlyi confidă: Asupra la nu cade nici o răspundere ci vina o poartă acul sistem politic, care n'a știut subordona interesele sale mardare interesele naționale. *Navem ereme de pietăți, trebuie să salvăm ceea ce se poate încă salva. Ce situație crudă! Dușmanii au trecut frontierele și n'acum cu ce ne apără, pentru că până rele ne-au împășțiat armata. Singura scăpare n-ă încheierea armistițului sub orice condiție.*

Budapesta la 11 Nov.

O deputație de 4 membri a și plecat la Belgrad să subscrie condițiile de armistițiu, ori cari ar fi.

Tratatelo guvernului cu C. N. R. Arad.

Budapesta 12 Nov.

La tratativele, cari urmează între Consiliul național român din Arad și ministrul *Oskar Lasz* au plecat azi din Budapesta cu un tren expres profesorii universitari *Somló* și *Apathy*, precum și cunoscutul *Conte Bethlen*.

Comitetul central al armatei române.

Dr. Dr. *Iuliu Maniu* fiind incredințat din partea Consiliului național cu conducerea afacerilor militare și externe a plecat în Viena să pună bază unitară statului militar român, care să cuprindă toată suflarea românească din *Bucovina, Ardeal și Ungaria*.

S'a și constituit alegând de comandant pe generalul *Boeru*, posesorul ordinului *Măria Teresia*, eroul dela Komarno. În manifestul pe care l'a dat, provocă pe

bucovineni, ardeleni și ungureni să formeze Legiuni române în toate statele și să depună jurământul numai pe drapelul tricolor român.

Regimentele 64, 2, 57, cuată românești, staționate în Viena și Praga au și depus jurământul, punându-se în serviciul Comitetului militar central din Viena.

Crónica externă.

Marea tragedie a Europei centrale și-a ajuns punctul culminant din actul V. Vârful trupăi al căldurii despotice, se prăbușește în adâncuri, după ce uraganul pornit la Marné l-a săpat temelii. Dăm știrile, ceri fiecare formeză un dat istoric de cea mai mare importanță.

Garda roșie din Viena în deplină activitate.

Garda roșie a ocupat comandanțimentul militar, ministerul de război, *Schönbrunn-ul* și palatul împărațesc. Seara a oprit un automobil în Mariahilf estrăsse în care se află bătrânul L. Rothschild.

S'a încheiat armistițiul cu Germania.

Din Amsterdam se anunță: telegrame fără fir primse s'ică spun, că contractul de armistițiu între Germania și antanți s'a încheiat. Ostilitățile au încetat în 11 Nov. la 11 ore a. m.

Kaiser-ul a fugit în Olanda.

Se afirmă, că autoritățile olandeze îl vor lăsa în viață. Prințul moștenitor nu l-a reușit să fugă. Generalul Wolff desminte știrea, că și Hidenburg — omul cu „servii de fier” — și prințul Rupprecht ar fi în Olanda.

Prinții moștenitorilor german ucis.

Berlin, 12 Nov.

Prin Haga sosește știrea că prinții moștenitorilor germani a fost ucis de soldați.

Revoluția în Franța?

Berlin, 12 Nov.

Se anunță, că în Franța ar fi izbucnit revoluția și că guvernul lui Clemenceau ar fi căzut. — Dăm această știre cu rezerva cuvenită.

Manifestul de abdicare a împăratului austriac.

Se telegrafiază din Viena: împăratul Austriei a dat următorul manifest.

„Dela pășirea mea pe tron fără lătrăpărare mi-am dat silința, ca să scap poazele mele de grozăvile războiului, la a cărui pornire nu am luat parte. Am lăcrat fără govăre pentru a restabili viața constituțională și am deschis popoarelor mele drumul la alungerea independenței de stat. Nu vreau, ca persoana mea să fie o piedică în calea lor de dezvoltare. Acceptez preafăbil hotărârea, pe care o va aduce Austria-germană cu privire la tronul văltoș de stat. Poporul a luat în mâinile sale conducerea prin reprezentanții săi.

Abic de orice participare în afacerile statului. Totodată abso-lv guvernul meu din orice încredințat. Poporul Austriei-germane să creze și să trăiască răndușita nouă cu înțelegere și indulgență. Perici-

rea poporului meu dintr'un început a fost cea mai herbită dorință a mea. Numai pacea internă poate vindeca ranele războiului”.

Carol.

Mobilizarea armatei române.

Guvernul român a mobilizat contingentele anilor 26—52, atât în Moldova cât și Muntenia. Scopul ar fi oprirea Nemților în retragerea lor din România de-a nu doze nimic cu el, din obiectele cantități de alimente, lână și alte efecte de preț îngrădădite la toate magazinele căilor ferate române.

Organizarea noastră națională.

Dela Statul național român din Țara-Bârsei.

Brașov 12 Nov.

Peترu prima dată s'a întrunit azi Sfatul național român comitatens din Țara Bârsei, în număr complet. Adunarea fiind publică, au luat parte și alți intelectuali din loc și jur.

O vie emoție a stărnit sosirea prințelui L. Sporă în fruntea ailor 10 volcici din Feldioara cu steagul național și întoând cântece naționale.

Urmând dezbaterile asupra chestionilor zilei, s'a pertractat în deosebi chestia cea mai arătoare, de organizație politică și militară.

După rapoartele diferiților membri, s'a constatat, că în lipsa unor directive și precise, comunele s'au organizat după cum le-a dictat împrejurările momentane și u-necare situația destul de gravă.

În fața acestei situații Statul național comitatens a precizat felul de organizare prin următoarele:

1. În fiecare comună Statul național român, va pertracta singur afacerile, cari privesc alimentația și o-dinea publică, iar hotărârile sale le va comunica Statului străine, prin delegații săi.

Se impune deci o cooperare a populației în chestiuni economice și de siguranță publică.

2. Statul național român comunal are să pretindă controlă asupra autorităților civile locale în ce privește averea comună, bani, bucate și vite.

3. Urmând exemplul celor dela Feldioara, Statul național român să protesteze în contra așezării trupelor armate în comune.

În ce privește organizarea militară, la garde naționale curat românești, Consiliul militar român din Brașov, prin D-nii ofițeri Trănoaveș și Sibădean, va îndepălni această organizație în toate comunele.

Cu satisfacție se ia la cunoștință apariția unui organ de publicitate „*Glăsur Ardealului*”, în serviciul Statului național român din Țara-Bârsei.

D-nul German prezentă lista Mece-nașilor, cari au sprijinit înființarea acestui ziar:

D-nul Constantin A. Popoviciu	4000 Cor.
„ G. Tomșoiu	2500 „
„ D. Roncea	2000 „
„ I. Iosif	50 „
„ Dr. Saru	100 „
Statul național din Feldioara	50 „
D-nul Sămilion, preot	100 „

În Brașov, în chestiuni economice și de siguranță tracează o comisiune de 7 membri, în conțelegere cu celelalte națiuni.

De încheiere, Statul național comitatens din Țara-Bârsei prin rostul prezidențului Dr. Vasile Satu anează la conștiința tuturor fiilor neamului românesc, rugând să-și păstreze cumplit, să nu deie nașterea la certuri, neînțelegeri, turburări ș. a. Aceasta o cere astăzi interesul fierăriei și vilorilor întregului neam românesc. Ședința s'a terminat cu înălțarea imnului național.

Observare. Din cauza tehnice Statele de organizare ale Gardii naționale, cari aveau să intre în cadrul acestui raport, se vor publica numai în Nr-ul de mâine.

Din România.

Miniștrii Români pentru Ardeal și Bucovina.

Numirea d-lor Dr. *Alexandru Vaida-Voevod* și Dr. *Sfeșcu C. Pop* de miniștri pentru Ardeal și a d-lor *Floand* și *Nistor* pentru Bucovina se confirmă.

În legătură cu dimisiia guvernului Marghiloman.

Din București se anunță: Dimisiunea d-lui *Marghiloman* a fost provocată de o notă a antanților trimisă dela cartierul general din Belgrad printr'un curier, care a parcurs distanța până la Iași cu aeroplanul.

Proclamația Regelui Ferdinand.

Regele Ferdinand a dat o proclamație către popor revindind la vechile plaușuri ale d-lui I. Brătianu a lă introduce vutul universal și a împărți țărânelor deocamdată 2 milioane hectare de pământ.

Mackensen și-a luat catrașele.

Despantul de tristă memorie al României ocupate, *Măria Sa Mackensen* împreună cu 2000 ofițeri și 400 automobile a șters-o de aici spre *Oderberg*. „*Adio fără revădere!*”.

Informațiuni.

Ofițeri și soldați francezi la Budapesta.

Budapesta 12 Nov.

Ministrul de război ungar a anunțat populația capitalei, că peste câteva zile vor sosi acolo 50 de ofițeri și 1000 de soldați francezi, ordoând totodată să se ia dispoziții pentru încălzirea.

Statul Național Român din Țara Bârsei.

Vineri în 2/15 Noiembrie la 10 ore înainte de amiază va fi ședința în sala de ședințe a Comitetului parohial dela Biserica Sf. Nicolae.

Ultima reflecție.

Din partea celor vizavi în „*Declarația D-lui Arseniu Vlaicu și „Lămuririle Suleică*, suntem autorizați să declaram, că Sfatul Național Român din Țara Bârsei și-a spus față de D-lor ultimei cuvânt.

Redacția.